

Hoe kom je aan het juiste bloedpercentage in de fokkerij van het Arabo-Fries Sportpaard

De laatste tijd tref je op internet steeds vaker Arabo-Friese paarden te koop aan. Het zijn de meest uiteenlopende types en vaak lelijke kruisingen 50/50 met allerlei warmbloeds. Ze zijn heel goedkoop want meestal een mislukking. Er bestaat een naam voor deze paarden die de markt voor onze mooie uniforme fokkerij schade toebrengen: "FRIEZENMIX".

In dit artikel willen we uiteenzetten hoe ons ras bewust doorgefokt is en hoe nieuwe lijnen tot stand kunnen komen. Namelijk door verdringingskruising en lijnteelt, maar steeds met bloedaansluiting.

Op de vier onderstaande manieren is het homogene Arabo-Friese ras gecreëerd dat opvalt door sport prestatievermogen, super karakter en toch met behoud van de uitstraling van het moderne Friese paard.

1. Door simpele terugkruising via F1, F2, F3, F4.

De F1 generatie (50/50 %) variëert enorm in zowel karakter als fysiek als gangen en geven dat ook vaak door aan hun nageslacht.

Maar bovendien heb je bij zo'n hoog vreemd bloedpercentage te maken met het heterosiseffect, dwz een enorme energie/vitaliteits explosie die ook vaak nog in het karakter van het nageslacht voelbaar is. Dit effect is des te meer te verwachten omdat we bij beide uitgangsrassen mogen spreken van "VOORTGEZETTE inteelt" (die enorm hoog ligt bij de Friezen, maar ook behoorlijk hoog bij de Arabieren, dus bij Arabo-Friezen heb je daar flink mee te maken in tegenstelling tot de warmbloedfokkerij).

Oplissing: Verder in lijnteelt het vreemd bloed terugbrengen naar lagere percentages, dus liever naar nog minder als 25%, want de nog hoog in het bloed staande nakomelingen uit de Gharib, maar nog meer die uit de Hamid lijn waren soms nog te moeilijk in gebruik zo heeft ons de experimentele fokkerij destijds geleerd. De Arabo-Fries moet een cool en toch sportief en lief karakter hebben. Officiëel heet dit hele proces "verdringingskruising". Natuurlijk moet een dekhengst wel wat hoger in t bloed staan om producten te geven met nog voldoende bloed. De testperiode heeft ook gediend om het minimum% vast te stellen en dat ligt ergens tussen de 9 en 19 % afhankelijk van welk bloed er in de combinatie zit.

2. Via bewuste lijnteelt op gewenst bloed en eigenschappen.

Natuurlijk begint hier ook de 50/50% **F1 generatie** maar hier wordt bewust gekozen om die fase als een hinkstapsprong zo gauw mogelijk over te slaan en hier niet te veel mee te fokken. (bv. enkele veulens en het ene beste eruit verder gebruiken).

Vervolgens met **erbij passend ander** Arabisch bloed het percentage VERHOGEN, dus wordt de F2 van 50% verhoogd naar 75% vreemd bloed. Hierdoor bereik je een fixatie van de gewenste eigenschappen van het vreemde bloed (in onze fokkerij begonnen we met Gharib, Egyptisch woestijnbloed en fokten bij de F1 merrie Rachel met de zuiver Crabet gefokte Arabier Oosterveld's Marsaz de F2 merrie Sheva, die dus 75% Arabier had).

Die **F2 producten met 75% Arabier** lijken nog minder als de 50% producten op een Fries of barok type paard. Het zijn net zoals de 50% producten dus eigenlijk mislukkingen en daarom moeten we niet te veel fokken in 50 en 75% paarden. Maar genetisch kun je wel via lijn-teelt steeds leukere paarden fokken in de volggeneraties met meer Fries bloed. Lijnteelt

dus om een homogeen type te fixeren met de gewenste eigenschappen, in dit geval uithoudingsvermogen en zacht karakter, dat destijds volop in de woestijn arabieren volozat. **Attentie:** Crabbet-bloed was ook exact zo gefokt uit Egyptisch dessert-bloed door de beroemde Lady Bunt op haar kasteel in Engeland, die destijds de beste Arabieren na jarenlange onderhandelingen van de Bedouinen kon bemachtigen).

Daarna komt de fase waar een dekhengst uit de **F3 generatie kan ontstaan en met zijn 37,5% als VEREDELAAR** gebruikt kan worden.

Deze **F3** is dus gefokt door BEWUSTE lijnteelt op zowel het Arabisch als het Fries bloed doordat de F1 genetisch weer moet overeenkomen met het bloed van de F3.

In de laatste 15 jaren Arabo-Friezenfokkerij werd dus via de hengsten het oude prestatiebloed ingevoerd. Dat van vroegere Friezen die hard wilden werken en een gouden karakter hadden. Wij gebruikten daar het vrije Romke 234 bloed voor en vermeden het Mark bloed dat heden ongeveer 95% van de zuivere Friezen voeren (en meestal ook nog eens meerdere malen op ingeteeld zijn vanwege de extreme drafractie in die Mark-Jochem-Feitse lijn, waar ook bijna alle Friese hengsten op ingeteeld zijn.).

Nu begrijpt u waarom de Arabo-Friese hengsten zo'n geweldig vitale nafok geven. Ze brengen niet alleen bloedverversing via Arabier, maar ook nog eens via het **VRIJE** Fries bloed dat ze bijna allen voeren.!

Uiteindelijk komen uit de veelvoud van fysiek en mentaal verschillende zuiver Friese merries zeer stabiele Arabo-Friezen van de **F4 generatie met 18,75%** vreemd bloed. Deze richting was tot heden en zal ook wel voorlopig onze meest succesvolle fokrichting blijven.

3. Via BEPERKT aanverwant vreemd barok bloed met behoud van wat Arabisch bloed.

Dit is **een nieuwe fase**, waarbij we gewenste eigenschappen nog verder willen verbeteren waar de Arabier nog maar beperkt kan helpen. Wil je b.v. in de top van de mensport gaan meespelen dan moet je tegen warmbloeden kunnen concurreren, die al helemaal in de dressuurrichting gefokt zijn en enorm kunnen verruimen en actief voorbeengebruik tonen. Als je mee wil kunnen op Grand-Prix Dressuur niveau dan is de actie en de kracht in de achterhand van Fries bloed voerende paarden gewoon te beperkt. Arabisch bloed kan daarbij niet genoeg gangwerk en techniek toevoegen. Nog afgezien van de beperkte maat.

Dus moeten we -hetzelfde principe volgend als onder punt 2 - **AANVERWANT BAROK** bloed zoeken, dat in de historie ook met Fries bloed verwant is geweest.

Maar dit mag alleen als er ook al voldoende Arabisch bloed **BIJ ZIT** (ook niet te veel, zoals ik hierboven beschreef, maar **bv. 6-12% Arabier**, ik denk 18,75 zou nog net kunnen maar zeker niet meer).

Inbreng van ander barok bloed moet dus absoluut zeer gedoseerd worden. Voor een dekhengst mag dat nog eens 25% zijn en een **eindproduct moet zeker niet meer als 25%, liever 12,5% ander barok bloed hebben naast minstens 6,25% Arabier**, anders gaan we te ver weg van de Friese authenticiteit en stempel.

Op dit moment zijn er dus al 3 van dit soort nog –naast Arabier- ander bloed voerende lijnen in de fokkerij:

- gedoseerd **Hackney** om producten te krijgen, die top kunnen worden in de mensport (en voor de fokkers, die toch graag een bijzonder draf zien, zoals de Friezen van tegenwoordig)
- gedoseerd **Lippizaner** bloed wat naast super karakter een duidelijke verbetering van zadelkwaliteiten kan opleveren.
- gedoseerd **Orlov** bloed om de marathon eigenschappen te verbeteren. Het zijn nogal "vlugge" paarden, mede omdat in Orlov van zich uit al zo'n 25% Arabisch bloed zit. (Daarom mag je de Orlov-Friezen beter Arabo-Friezen noemen, net zoals de Hackney-Friezen, want daar zit ook meer als genoeg Arabier bij vanuit haar origines)

4. Door onderling Arabo-Fries x Arabo-Fries te fokken hou je bloed % op peil.

Uiteindelijk is dit de toekomst van het ras. Hiermee concentreer je het gewenste prestatiebloed en blijft het vreemd bloed percentage hoog genoeg en bovendien bevordert dit de homogeniciteit.

Ook wordt dan het principe van bloedaansluiting bevorderd en is verdere lijnenteelt met voldoende keuze aan oorspronkelijke (bovenstaande) lijnen, waardoor het Arabo-Friese ras een andere genenpool opbouwt dan de veel te enge en voortgezette inteelt van het Fries ras.

Conclusie:

Hoe je het wend of keert: Iedere inbreng van vreemd bloed moet beperkt worden om teleurstelling te voorkomen.

Het is aan te bevelen om niet al te veel vreemde hengsten te gebruiken. Ook al zijn het kampioenen in hun ras.

Neem het neusje van de zalm vanuit een vreemd ras, liefst eentje met bloedaansluiting bij hetgeen we al hebben bij het Arabo-Fries ras en ga daarna twee tot driemaal terugkruisen.

We hebben geen 10 verschillende Arabieren nodig, de 3 eerst gebruikte voldeden perfect en iedere nieuwe inbreng is riskant.

Dat hebben al heel wat fokkers ervaren en moesten hun producten goedkoop en anoniem zien kwijt te raken als FRIEZEN-MIX en daarmee was het experiment gestopt.

Dat er toch de nodige Friezenmix aangeboden worden voor lage prijzen bewijst wel dat het bovenstaande klopt.

Het Arabo-Fries paard is op een degelijke basis en volgens een duidelijk plan gefokt.

In dit artikel proberen we u uit te leggen hoe je te werk kunt gaan om een waardevolle fokstal op te bouwen. Iedereen met een beetje genetische kennis en studie kan dat.

Zulke positieve fokstallen zijn voor het ras een toegevoegde waarde.

De Arabo-Friese veulens en jonge paarden brengen duidelijk hogere prijzen op dan de gemiddelde zuiver ras veulens.

Door maar wat ondoordacht te kruisen met wat optisch wel leuk schijnt riskeert de fokker een Friezenmix te fokken.

Fokken is schilderen met GENEN. Dat erfelijk materiaal pakt elkaar hand in hand of vaak juist niet. Bij een homogeen ras valt dat mee. Friezenfokkers gaan bijvoorbeeld traditioneel af op de statistieken over erfelijkheid in allerlei fysieke eigenschappen. Omdat het ras zo ingeteeld is kan dat ook wel.

Maar bij Arabo-Friezen loopt de genetische variëteit van het vreemde bloed dermate uit elkaar, hetgeen de vitaliteit ten goede komt, maar het fokken bemoeilijkt, want bij ons ras moet je meer naar het genotype dan het fenotype letten.

Daarom heeft exterieurkeuring een beperktere waarde voor onze selectie, temeer omdat we uiteindelijk prestatie fokken willen.

Laten we samenwerken en elkaar's ervaring uitwisselen om mislukte friezenmix paarden fokkerij te beperken.

Zo blijft ons ras ook zijn hoge prijzen waar maken.

Jan Driessen